Opinie DNB - Impact van RWA stijgingen op financieringskosten

I – Verzoek

FIN verzoekt meer inzicht te verschaffen wat de impact is van de CRR / CRD herzieningen op de financieringskosten voor met name Low Risk Mortgages ("LRM") en agrifinancieringen ("agri"). De herzieningen zijn gebaseerd op "Finaal Basel III" en hebben impact op de risicogewichten (RWA) die van toepassingen zijn. De breed gedeelde zorg in de Kamer is dat dit leidt tot een hogere *cost of capital*, doorberekend in hogere financieringskosten.

In deze opinie gaan we in op de kapitalisatie binnen de Nederlandse bankensector en leggen we uit waarom het alleen onder drastische aannames mogelijk is RWA-impact op rente geïsoleerd te evalueren in voorbeeldberekeningen. Dit leidt volgens ons niet tot meer inzicht.

II – Kapitaalsvereisten onder Finaal Basel III en CRR3/ CRD6

Nederlandse banken zijn momenteel goed gekapitaliseerd (19% Tier 1 kapitaal / RWA[1]) en voldoen gebaseerd op verschillende impactstudies ook na herziening van de CRR / CRD aan de minimum kapitaalsvereisten[2]. Er wordt een RWA stijging verwacht – schattingen voor de Nederlandse bankensector lopen uiteen, afhankelijk van hoe gemeten wordt en de finale herziening van CRR en CRD[2]. Gebaseerd op verschillende impact-analyses, komt stijging met name voort vanuit herzieningen voor het meten van kredietrisico[3] en de invoering van de "Output Floor".

De geschatte RWA stijgingen binnen hypotheken (proxy voor LRM) worden gedreven vanuit de Output Floor, en binnen het MKB (proxy voor Agri) vanuit herzieningen in het bepalen van kredietrisico en de Output Floor[4,5]. Specifieke RWA impact analyses voor LRM en agri zijn echter niet beschikbaar; de data en impact studies zijn onvoldoende gedetailleerd voor diepere analyse.

De Output Floor (OF) is een eis die de totale RWA onder de huidige toegestane modellen van een bank "vloert" op 72,5% van de RWA onder de herziene standardized approach (SA). De OF telt de RWA van alle risico-soorten op onder de toegestane (interne) modellen (OpRisk, Market Risk, Credit Risk, CVA), en vergelijkt dit met wat het RWA is onder SA vermenigvuldigd met 72,5%. Het maximum van de twee geldt. RWA effecten als gevolg van de OF worden op geaggregeerd niveau

[1] Gebaseerd op EBA Basel III Monitoring Exercise – Results Based on Data As of 31 December 2020, 6 Sept. 2022 (vertrouwelijk rapport)
[2] Gebaseerd op DNB data en verschillende vertrouwelijke impact studies gedaan door de ECB en EBA. Inschattingen kunnen niet worden gegeven door de vertrouwelijkheid van de data en studies.
[3] Bijvoorbeeld het zetten van minima voor PD en LGD parameters ("input floors")
[4] Gebaseerd op data die de bankensector heeft gerapporteerd in het kader van de kwantitatieve impact studies van de EBA.
[5] Wij nemen hierbij aan dat agri-financieringen vooral binnen de MKB assetklasse vallen en LRM binnen Retail Mortgages

geschat en worden niet teruggebracht naar de verschillende asset-categorieën. Eventuele allocatie van OF-kapitaalseffecten is een bank-specifieke strategisch keuze.

Omdat Nederlandse banken sterk leunen op interne modellen is de impact van de OF relatief groot. De graduele implementatie en reeds voorgestelde regelingen voor LRM en "unrated corporates" dempen het effect van de RWA stijging. De 72,5% wordt in Europa gradueel ingevoerd over de periode 2025 – 2030. Verder merken we op dat in het bijzonder LRM en non-rated corporates (waaronder corporate agri-exposure waarschijnlijk gedeeltelijk valt) juist de impact van de OF verlagen door huidige voorstellen in de CRR / CRD.[6]

III – Schatten van impact van RWA stijgingen op rente

Doordat de OF op geaggregeerd niveau geschat wordt en gradueel geïmplementeerd over een langere periode is het nagenoeg niet mogelijk om de impact van RWA stijgingen op huidige of toekomstige tariefstellingen te schatten. De dynamiek van de OF en het lange tijdspad maken een voorbeeldberekening van de totale effecten van de herzieningen van de CRR / CRD alleen mogelijk onder drastische aannames die volgens ons (te) ver afliggen van de realiteit, met veel onzekerheden. Daarnaast is het de vraag of er data beschikbaar zijn van voldoende kwaliteit voor een dergelijke berekening.

Verder verklaart RWA de tariefstelling slechts gedeeltelijk waardoor RWA-effecten moeilijk geïsoleerd te evalueren zijn. Zo kunnen onder-gekapitaliseerde banken hun financieringsvoorwaarden strenger maken, terwijl goed gekapitaliseerde banken dit niet doen[7]. Uiteindelijk is de combinatie van o.a. marktomstandigheden, het klantprofiel, bank-specifieke keuzes (bijvoorbeeld strategie en bedrijfsmodel) en het bankprofiel (kostenstructuur, balans, risicoprofiel) bepalend voor het bepalen van de rente en financieringscondities.

[6] Voorstel om o.a. de volgende uitzondering toe te passen tot eind 2032 bij de berekening van de Output Floor (Art. 465): lagere RWA voor LRM's (10% RWA voor exposures met LtV onder 55%) en voor non-rated corporates (65% RWA gegeven een PD lager dan 0,5%).

[7] "Early day" ECB analyse (2015)[7] gaf al richting dat de impact van hogere kapitaalsvereisten op individuele banken heterogeen is. Zie: ECB (2015), "The impact of the CRR and CRD IV on bank financing", pg. 10